

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ד' בתמוז, תשע"ז
 28 ביוני, 2017
 186/2017

בני 55 ומעלה: נתונים נבחרים מתוך דוח פני החברה מס' 9

Persons Aged 55 and Over: Selected Data from the Society in Israel Report No. 9

דוח פני החברה הנוכחי הוא התשיעי בסדרת דוחות של הלמ"ס המציגים היבטים חברתיים של האוכלוסייה בישראל. השנה התמקד הדוח בבני 55 ומעלה. אוכלוסיית המבוגרים בישראל נותחה על בסיס נתוני 2014-2015 בהיבטים שונים: מאפיינים דמוגרפיים, רווחת האוכלוסייה, רמת חיים, תעסוקה, בריאות, שירותי רווחה, ביטחון אישי, פשיעה ומשפט, חינוך והשכלה, תחבורה ותאונות דרכים, סביבה ועמדות בנושאים שונים.

- 8.463 מיליון תושבים חיו בישראל נכון לסוף 2015. חמישית מהאוכלוסייה (1.693 מיליון תושבים) היו בני 55 ומעלה. לפי תחזיות האוכלוסייה¹, האוכלוסייה המבוגרת (בני 55 ומעלה) צפויה להגיע ל-3.035 מיליון תושבים ב-2040 (גידול שנתי ממוצע של 2.4% לעומת 1.8% בכלל האוכלוסייה).
- **שביעות הרצון מהחיים יורדת עם הגיל** - מ-90% בקרב בני 20-54, ל-86% בקרב בני 55 ומעלה ב-2015.
- **שיעור התעסוקה² של בני 55 ומעלה בישראל היה 40.5%**, מהגבוהים במדינות ה-OECD.
- ב-2015, שיעור **הסיכון לעוני** בקרב בני 65 ומעלה בישראל (27.9%) היה גבוה במיוחד לעומת מדינות האיחוד האירופי (13.2%).
- **ההוצאה לתצרוכת** במשקי בית שבהם לפחות שתי נפשות בנות 55 ומעלה ב-2015 הייתה 15,173 ש"ח, בדומה לממוצע בכלל משקי הבית (15,407 ש"ח). לעומת זאת, במשקי בית שבהם נפש אחת בת 55 ומעלה ההוצאה לתצרוכת הסתכמה ב-8,153 ש"ח.
- ב-2015 **ההכנסה הכספית החודשית הממוצעת ברוטו למשק בית**, במשקי בית שבהם לפחות שתי נפשות בנות 55 ומעלה (18,694 ש"ח) הייתה דומה להכנסה הממוצעת בקרב כלל משקי הבית, אך גבוהה במידה ניכרת ממשקי בית של בני 55 ומעלה שבהם נפש אחת בלבד (7,535 ש"ח).
- ל-28.7% מסך כל הפרטים בגיל 55 ומעלה יש **הכנסה מפנסיה**. בחלוקה לפרטים עובדים ולא עובדים בגילים אלו נמצא שמבין הפרטים העובדים, ל-12.3% יש גם הכנסה מפנסיה (בנוסף להכנסה מעבודתם) ואילו ל-40.5% מהפרטים שלא עובדים בגיל 55 ומעלה יש הכנסה מפנסיה.
- 358.9 אלף בני 55 ומעלה היו **רשומים במחלקות לשירותים חברתיים** ב-2015.³ הם היוו כשליש (27.4%) מהרשומים בכלל האוכלוסייה, גבוה מחלקם בכלל האוכלוסייה - כחמישית (כ-20%).
- **האוכלוסייה של בני 55 ומעלה פחות משכילה מהאוכלוסייה הצעירה יותר**.
- בתשע"ו (2015/16) היו **4,287 סטודנטים** בני 55 ומעלה במוסדות להשכלה גבוהה, 1.4% מכלל הסטודנטים באותה שנה.
- ב-2015, 72% מבני 55 ומעלה **העריכו את תפקוד שירותי הבריאות בישראל כטוב**, לעומת 68% בקרב הצעירים יותר.
- ב-2013 67.9% מהמקרים החדשים של **שאתות ממאירות (סרטן)** בנשים התגלו בקרב בנות 55 ומעלה ו-81.0% - בקרב גברים בני 55 ומעלה. מספר המקרים ושיעורי התחלואה בסרטן עולים עם הגיל בשני המינים.
- כ-41% **מההרוגים בתאונות דרכים** היו בני 55 ומעלה, גבוה בהרבה משיעורם באוכלוסייה (כ-20%).
- 70.5% מהנהגים שנפגעו בתאונות דרכים בהן היו מעורבות **קלנועיות** היו בני 65 ומעלה.⁴
- בקרב בני 55 ומעלה אחוז **הולכי רגל שנפגעו בתאונות דרכים** (26.8%) גבוה מאשר בקרב כלל האוכלוסייה (14.2%).
- בשנים 2000-2014 נרשמה מגמת ירידה באחוז בני 55 ומעלה **הנאשמים במשפטים פליליים מכלל הנאשמים** (מ-4.0% ל-2.1%, בהתאמה). **עבירות רישוי הן העבירות הנפוצות ביותר** בקרב בני גיל 55 ומעלה.

מצגות

לנתוני התרשימים

¹ לפי התרחיש הבינוני. תרחישים נוספים של תחזיות אוכלוסייה מתארים טווח סביר של תוצאות. לפי התרחיש הנמוך אוכלוסיית בני 55 ומעלה צפויה למנות ב-2040 כ-2.891 מיליון תושבים ולפי התרחיש הגבוה - כ-3.163 מיליון תושבים.

² שיעור התעסוקה הוא אחוז המועסקים מכלל אוכלוסיית בני 15 ומעלה.

³ רשום במחלקות לשירותים חברתיים: לכל משפחה או אדם הפונים או מופנים למחלקות לשירותים חברתיים נפתח תיק טיפול, כאשר לפחות לאחד מבני המשפחה חייבת להיות מוגדרת נזקקות. לפרט שרשום בשל נזקקות של בן משפחה אחר, תירשם נזקקות "תקין".

⁴ כולל באזור יהודה והשומרון.

כתבו עמית יגור-קרול ומוראל שפיר, אגף דוברות, תקשורת והסברה
 לקבלת הסברים ניתן לפנות אל יחידת הדוברות בטל' 02-6527845

בני 55 ומעלה

נתונים נבחרים לשנת 2015

בסוף 2015

חמישית מאוכלוסיית ישראל
(1.693 מיליון תושבים) היו בני +55,
מהם 11.1% בני +65
וכ-5% בני +75.

שיעור התעסוקה של בני +55 בישראל היה 40.5% מהגבוהים במדינות ה-OECD.

ההכנסה הכספית החודשית הממוצעת ברוטו למשק בית

18,694 ₪ במשקי בית שבהם לפחות שתי נפשות בנות 55 ומעלה
7,535 ₪ במשקי בית שבהם נפש אחת בת 55 ומעלה

ההוצאה לתצרוכת

15,173 ₪ במשקי בית שבהם לפחות שתי נפשות בנות 55 ומעלה
בדומה לממוצע בכלל משקי הבית (15,407 ₪)
8,153 ₪ במשקי בית שבהם נפש אחת בת 55 ומעלה

26.8% מבני 55 ומעלה שנפגעו בתאונות דרכים היו הולכי רגל
14.2% בכלל האוכלוסייה

358.9 אלף רשומים במחלקות לשירותים חברתיים ב-2015

4,287 סטודנטים בני 55 ומעלה בתשע"ו (2015/16)
1.4% מכלל הסטודנטים באותה שנה

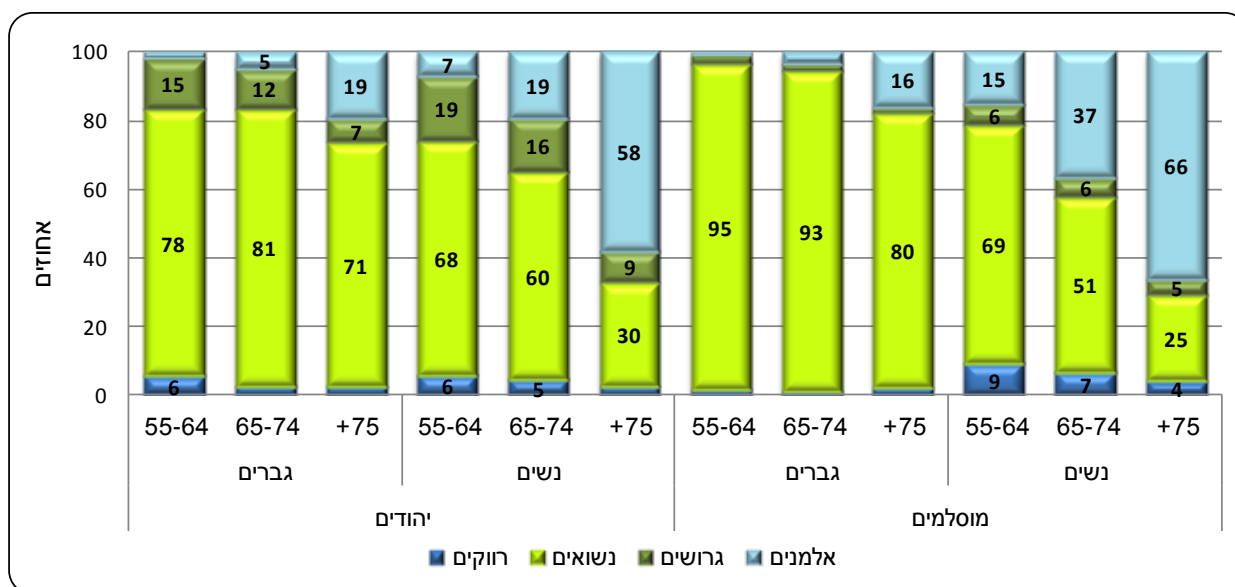
תחזית ל-25 שנים הבאות: גידול של האוכלוסייה המבוגרת. בני 55 ומעלה יהוו כ-23.2% מסך הכל האוכלוסייה - כ-3.0 מיליון תושבים.

8.463 מיליון תושבים חיו בישראל נכון לסוף 2015. חמישית מהאוכלוסייה (1.693 מיליון תושבים) היו בני 55 ומעלה. יותר מעשירית (11.1%) היו בני 65 ומעלה (939 אלף תושבים) וכ-5% היו בני 75 ומעלה (414 אלף תושבים).

לפי תחזיות האוכלוסייה, ב-25 השנה הקרובות האוכלוסייה המבוגרת (בני 55 ומעלה) צפויה לגדול מ-1.693 מיליון תושבים ב-2015 ל-3.035 מיליון תושבים ב-2040 (גידול שנתי ממוצע של 2.4% לעומת 1.8% בכלל האוכלוסייה).

המצב המשפחתי של בני 55 ומעלה תלוי בהיסטוריית הנישואין וההתאלמנות שלהם. המגמה הכללית בישראל היא שעם העלייה בגיל יש פחות רווקים/ות, נשואים/ות וגרושים/ות ויותר אלמנים/ות. מגמה זו קיימת ללא הבדלי מין או דת.

תרשים 1 - מצב משפחתי של מבוגרים לפי דת וגיל, 2014

רווחת האוכלוסייה

שביעות הרצון מהחיים ומהקשר עם בני המשפחה יורדת עם הגיל. בני 55 ומעלה חווים בדידות לעיתים קרובות יותר בהשוואה לבני 20-54. לעומת זאת, שביעות רצון מהמצב הכלכלי עולה עם הגיל.

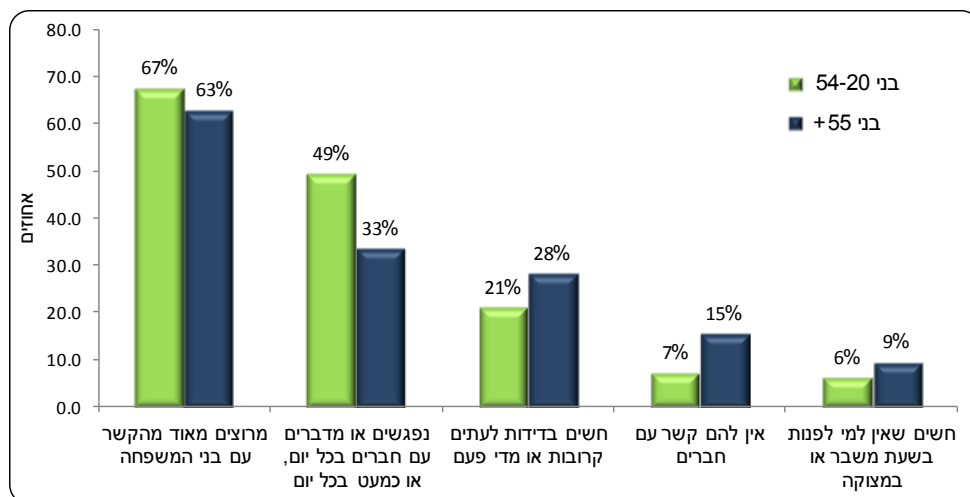
שביעות הרצון מהחיים יורדת עם הגיל - מ-90% בקרב בני 20-54, ל-86% בקרב בני 55 ומעלה ב-2015. 64% מבני 20-54 מעריכים שחיהם ישתפרו בשנים הקרובות, לעומת 23% בקרב בני 55 ומעלה.

65% מבני 55 ומעלה מרוצים ממצבם הכלכלי, לעומת 56% בקרב בני 20-54. 15% מבני 55 ומעלה מעריכים שמצבם הכלכלי ישתפר בשנים הקרובות, לעומת 58% מבני 20-54.

שביעות הרצון מהקשר עם בני המשפחה יורדת עם הגיל: 67% מבני 20-54 מרוצים מאוד מהקשר עם בני המשפחה, לעומת 63% בקרב בני 55 ומעלה.

28% מבני 55 ומעלה חשו בדידות לעיתים קרובות או מדי פעם לעומת 21% מבני 20-54.

תרשים 2 - קשרים חברתיים לפי גיל, 2015

תעסוקה

עלייה בשיעור התעסוקה של בני 55 ומעלה בין השנים 2001-2015 (40.5% ב-2015) - מהגבוהים במדינות ה-OECD. שיעור התעסוקה של בני 55 ומעלה בישראל היה 40.5%, מהגבוהים במדינות ה-OECD. לעומת זאת, שיעור התעסוקה בקרב בני 25-54 היה מעט נמוך מרוב מדינות ה-OECD. ב-2015 שיעור התעסוקה בקרב גברים בני 55 ועד גיל הפרישה (67) היה 71%, נמוך מזה שבקרב בני 25-54 (83.4%). שיעור התעסוקה לגברים מגיל פרישה עד גיל 74 עמד על 30.9%. שיעור התעסוקה בקרב נשים בנות 55 ועד גיל הפרישה (62) היה 65.5%, נמוך מזה שבקרב בנות 25-54 (74.3%). שיעור התעסוקה לנשים מגיל פרישה עד גיל 74 עמד על 28.7%. רק מיעוט קטן בקרב בני 75 ומעלה עובד. שיעור התעסוקה בשנת 2015 בקרב גברים היה כ-9% ובקרב נשים כ-3% בלבד.

רמת חיים

ההכנסה הכספית החודשית הממוצעת ברוטו של משקי בית שבהם לפחות 2 נפשות בנות 55 ומעלה דומה לזו של כלל משקי הבית, וגדולה פי 2.5 מזו של משקי בית שבהם נפש אחת בת 55 ומעלה. ההוצאה לדיור בקרב משקי בית שבהם נפש אחת בת 55 ומעלה (39.1%) גבוהה בהרבה מזו שבקרב כלל משקי בית (24.7%).

בשנת 2015 ההכנסה הכספית החודשית הממוצעת ברוטו למשק בית⁵, במשקי בית שבהם לפחות שתי נפשות בנות 55 ומעלה (18,694 ש"ח) הייתה דומה להכנסה הממוצעת בקרב כלל משקי הבית, אך גבוהה במידה ניכרת ממשקי בית שבהם נפש אחת בת 55 ומעלה (7,535 ש"ח). גם בהכנסה הכספית החודשית הממוצעת נטו⁶ קיים פער דומה בין משקי בית אלו (7,809 ש"ח ו-5,486 ש"ח בהתאמה).

ההוצאה לתצרוכת⁷ במשקי בית שבהם לפחות שתי נפשות בנות 55 ומעלה ב-2015 הייתה 15,173 ש"ח, בדומה לממוצע בכלל משקי הבית (15,407 ש"ח). לעומת זאת, במשקי בית שבהם נפש אחת בת 55 ומעלה ההוצאה לתצרוכת הסתכמה ב-8,153 ש"ח.

⁵ הכנסה כספית ברוטו למשק בית: כל ההכנסות הכספיות השוטפות ברוטו של משק הבית לפני תשלומי החובה (מס הכנסה, ביטוח לאומי וביטוח בריאות). הכנסה זו כוללת את ההכנסות של כל בני משק הבית מעבודה שכירה או עצמאית, מרכוש, מריבית או מדיבידנדים, מתמיכות ומקצבאות ממסודות ומפרטיים, הכנסות מפנסיות וכל הכנסה שוטפת אחרת. לא נכללים תקבולים חד-פעמיים, כגון ירושה או פיצויים. כמו כן, ההכנסה לא כוללת זקיפות בעבור הכנסות הנובעות משימוש בדיור עצמי, או בעבור סוגים שונים של הכנסות ב"עין" (הכנסות לא כספיות).

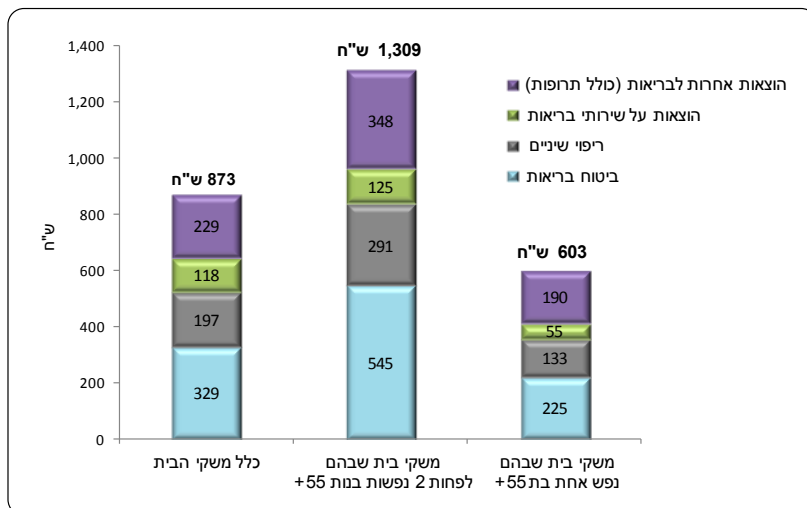
⁶ הכנסה כספית ברוטו לאחר ניכוי תשלומי החובה. נתוני ההכנסה נטו לא התקבלו ישירות ממשקי הבית שנחקרו, אלא חושבו על סמך נתוני ההכנסה ברוטו וכללי המס הנהוגים במדינת ישראל.

⁷ הוצאה לתצרוכת: סך כל התשלומים שמשלם משק הבית על קניית מוצרים או שירותים, וכן זקיפת הוצאה לצריכת שירותי דירה ורכב (שכן קניית מוצרים אלה מוגדרת כהשקעה ולא כתצרוכת).

ההוצאה לדיור הייתה המרכיב הגדול ביותר בהוצאה הן בקרב כלל משקי הבית (24.7%) והן בקרב משק הבית של מבוגרים. אחוז ההוצאה לדיור מתוך ההוצאה הכוללת לתצרוכת הגבוה ביותר היה בקרב משקי בית של בני 55 ומעלה שבהם נפש אחת - 39.1%.

ההוצאה לבריאות הייתה 1,309 ש"ח בקרב משקי בית שבהם לפחות שתי נפשות בנות 55 ומעלה, 8.6% מסך ההוצאה לתצרוכת. הוצאה זו הייתה גבוהה יחסית לממוצע בקרב כלל משקי הבית - 873 ש"ח, 5.7% מסך ההוצאה לתצרוכת.

תרשים 3 - ההוצאה החודשית לבריאות למשק בית והרכבה לפי סוג משק הבית, 2015

ל-28.7% מסך כל הפרטים בגיל 55 ומעלה יש הכנסה מפנסיה. בחלוקה לפרטים עובדים ולא עובדים בגילים אלו נמצא שמבין הפרטים העובדים, ל-12.3% יש גם הכנסה מפנסיה (בנוסף להכנסה מעבודתם) ואילו ל-40.5% מהפרטים שלא עובדים בגיל 55 ומעלה יש הכנסה מפנסיה.

הפרטים בני 55 ומעלה חולקו ל-3 קבוצות גיל: בני 55 עד גיל פרישה, גיל פרישה עד גיל 74 ובני 75 ומעלה. נמצא שבקרב פרטים לא עובדים בני 55 עד גיל פרישה רק ל-22.2% יש הכנסה מפנסיה (לעומת 6.2% מבין הפרטים העובדים בגילים אלו). בקרב פרטים לא עובדים מגיל פרישה עד גיל 74 ל-44.4% יש הכנסה מפנסיה (לעומת 26.5% מבין הפרטים העובדים בגילים אלו). בקרב פרטים לא עובדים בני 75 ומעלה ל-46.1% יש הכנסה מפנסיה (לעומת 38.9% מבין הפרטים העובדים בגילים אלו).

לוח א - אחוז בעלי הכנסות מפנסיות קרב פרטים בני 55 ומעלה, לפי גילי עבודה

מקור נתונים: סקר הוצאות משק הבית, 2015

לא עובדים				עובדים				פרטים בגיל 55 ומעלה סך הכל	אחוז מקבלי פנסיות וקופות גמל סך הכל (1)
בני +75	גיל פרישה עד גיל 74	בני 55 עד גיל פרישה	סך הכל	בני +75	גיל פרישה עד גיל 74	בני 55 עד גיל פרישה	סך הכל		
46.1	44.4	22.2	40.5	38.9	26.5	6.2	12.3	28.7	

(1) כולל פנסיה בארץ, קרנות השתלמות, רנטה או פנסיה מחוץ לארץ, וקופות גמל.

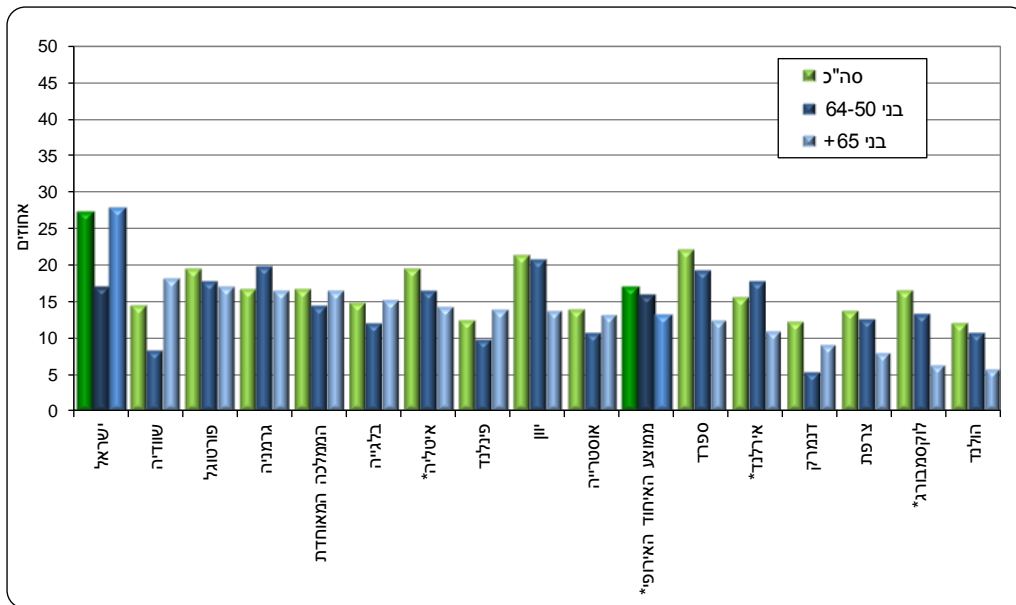
עוני והדרה חברתית

שיעור הסיכון לעוני בקרב בני 65 ומעלה בישראל גבוה מזה שבמדינות האיחוד האירופי.

בישראל אומנם חלה ירידה בשיעור האוכלוסייה בסיכון לעוני מ-30.0% ב-2005 ל-27.3% ב-2015, אך הוא עדיין גבוה יותר ממדינות האיחוד האירופי.

בישראל וברוב מדינות האיחוד האירופי, שיעורי הילדים ובני 65 ומעלה בסיכון לעוני גבוה יותר משיעור הנפשות בסיכון לעוני בגילי העבודה (18-64). שיעור הסיכון לעוני בקרב בני 65 ומעלה בישראל (27.9%) גבוה מהממוצע שבמדינות האיחוד האירופי (13.2%).

תרשים 4 - אוכלוסייה בסיכון לעוני לפי גיל, השוואה בין-לאומית, 2015

שירותי רווחה

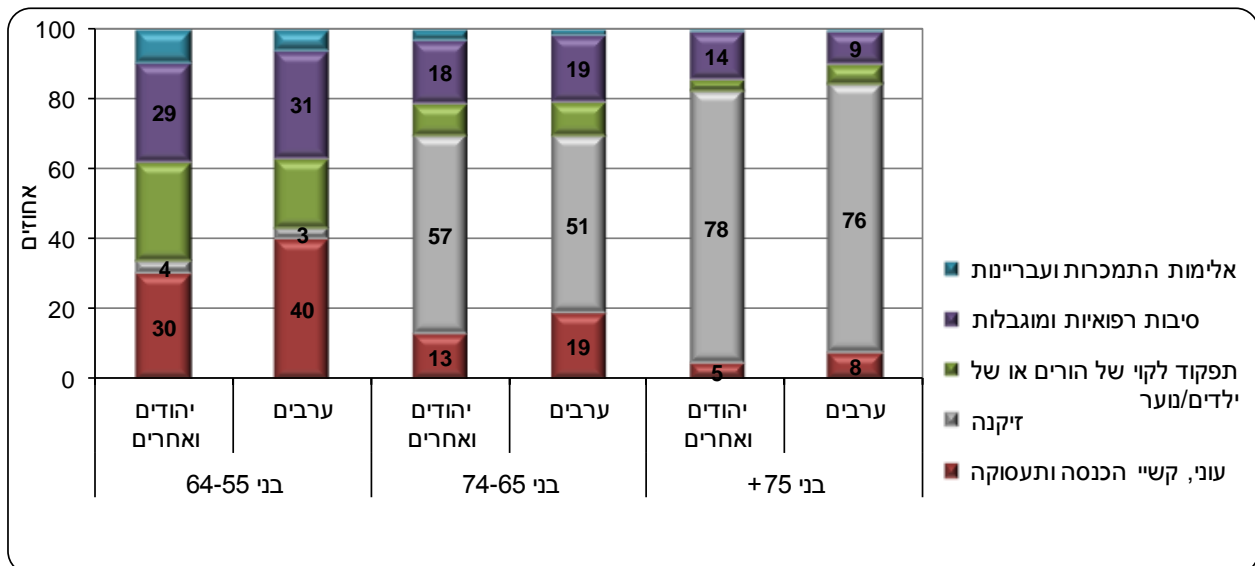
אחוז הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים עולה עם הגיל. הנזקקות העיקרית בקרב בני 64-55 היא 'עוני, קשיי הכנסה ותעסוקה'. עם העלייה בגיל עולה גם חלקה של הנזקקות 'זיקנה'.

358.9 אלף בני 55 ומעלה היו רשומים במחלקות לשירותים חברתיים ב-2015.⁸ הם היוו כשליש (27.4%) מהרשומים בכלל האוכלוסייה, גבוה מחלקם בכלל האוכלוסייה - כחמישית (כ-20%). באוכלוסייה הערבית אחוז בני 64-55 הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים עמד על 27.5%, פי שניים מחלקם בכלל האוכלוסייה (12.9%).

הנזקקות המוגדרת⁹ השכיחה ביותר בקרב בני 64-55 היא 'עוני, קשיי הכנסה ותעסוקה' - 32.8% מבעלי הנזקקות בגילים אלה. כצפוי, עם העלייה בגיל עולה גם חלקה של הנזקקות 'זיקנה', ובגיל 75 ומעלה נזקקות זו נרשמה ליותר מ-77% מבעלי הנזקקות.

בקרב ילידי בריה"מ (לשעבר) בני 75 ומעלה הנזקקות השכיחה ביותר היא 'זיקנה' (78% מבעלי נזקקות מוגדרת) ואחריה הנזקקות 'סיבות רפואיות ומוגבלות' (10%). בקרב ילידי אתיופיה בני 75 ומעלה הנזקקות השכיחה ביותר היא 'זיקנה' (68% מבעלי נזקקות מוגדרת) ולאחריה הנזקקות 'עוני, קשיי הכנסה ותעסוקה' (15%).

תרשים 5 - נזקקיות מוגדרות⁹ לפי קבוצות אוכלוסייה וגיל, 2015

⁸ רשום במחלקות לשירותים חברתיים: לכל משפחה או אדם הפונים או מופנים למחלקות לשירותים חברתיים נפתח תיק טיפול, כאשר לפחות לאחד מבני המשפחה חייבת להיות מוגדרת נזקקות. לפרט שרשום בשל נזקקות של בן משפחה אחר, תירשם נזקקות "תקין".

⁹ נזקקות מוגדרת: הסיבה שבגללה פנה הפרט למחלקות לשירותים חברתיים.

חינוך והשכלה

האוכלוסייה של בני 55 ומעלה פחות משכילה מהאוכלוסייה הצעירה יותר. בישראל בדומה למדינות ה-OECD, אוריינות הקריאה והאוריינות המתמטית נמוכות בקרב מבוגרים (בני 60-65) וגבוהות בקרב צעירים (בני 25-29).

רמת השכלה

מבחינת ההתפלגות לפי התעודה הגבוהה ביותר עולה כי בני 55 ומעלה פחות משכילים מאשר בני 25-54. רבע מבני 55 ומעלה לא קיבלו אף תעודה או קיבלו תעודת סיום בית ספר יסודי או חטיבת ביניים, לעומת 11% מבני 25-54. רק ל-11% מבני 55 ומעלה יש תעודת בגרות, לעומת 21% מבני 25-54. ל-30% מבני 55 ומעלה יש תארים אקדמיים לעומת 37% מבני 25-54.

השכלה גבוהה

בשנת תשע"ו (2015/16) היו 4,287 סטודנטים בני 55 ומעלה במוסדות להשכלה גבוהה בישראל, 1.4% מכלל הסטודנטים באותה שנה. רוב בני 55 ומעלה למדו בתחום מדעי הרוח (51.7%). אחוזים משמעותיים של בני 55 ומעלה נמצאו גם במדעי החברה (29.5%) ובמשפטים (11.6%).

בשנת תשע"ה (2014/15) 1,147 בני 55 ומעלה קיבלו תארים מהמוסדות להשכלה גבוהה בישראל, כ-1.6% מכלל מקבלי התארים באותה שנה.

בשנת הלימודים תשע"ה (2014/15) למדו במוסדות תורניים 4,792 גברים בני 55 ומעלה, כ-3.4% מכלל התלמידים הגברים במוסדות התורניים (138,901 תלמידים בשנה זו). מתוכם, הרוב (82.7%) למדו בכולל יום שלם, לעומת כ-40% מהתלמידים עד גיל 54.

מיומנויות של בני 55 ומעלה

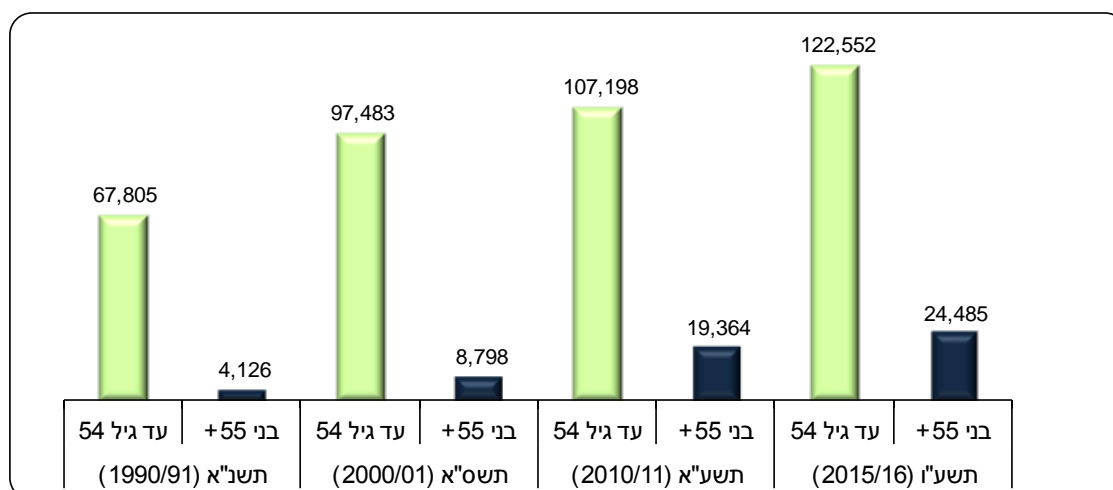
בישראל בדומה לממוצע ה-OECD, יש מגמת ירידה בציונים באוריינות הקריאה עם העלייה בגיל. הציון הממוצע הגבוה ביותר נמצא בקרב צעירים בני 25-29 (269 נקודות), והנמוך ביותר - בקבוצת הגיל המבוגרות ביותר (224 נקודות בגילים 60-65). בהשוואה ל-OECD, ישראל בולטת בציונים הנמוכים של בני 55-65.

גם באוריינות מתמטית בישראל בדומה לממוצע ה-OECD, יש מגמת ירידה בציונים עם העלייה בגיל. הציון הממוצע הנמוך (230 נקודות) נמצא בקרב מבוגרים בני 60-65, והגבוה (265 נקודות) - בקרב צעירים בני 25-29, פער של 35 נקודות. בקרב ערבים, הפער בציונים הממוצעים בין בני 25-29 (223 נקודות) ובני 60-65 (165 נקודות) גדול במיוחד ועומד על 58 נקודות.

עובדי הוראה בגיל 55 ומעלה

נמשכת מגמת העלייה בחלקם היחסי של עובדי הוראה בני 55 ומעלה בכלל מערכת החינוך נמשכה, ובתשע"ו (2015/16) כל עובד הוראה שישי היה בגיל 55 ומעלה.

תרשים 6 - עובדי הוראה לפי גיל, תשנ"א-תשע"ו (1990/91-2015/16)

מרבית בני 55 ומעלה מעריכים את תפקוד מערכת הבריאות בישראל כטוב, יותר מאשר בני 20-54. מרבית המקרים החדשים של סרטן הם בקרב בני 55 ומעלה.

72% מבני 55 ומעלה מעריכים את תפקוד שירותי הבריאות בישראל כטוב, לעומת 68% בקרב הצעירים יותר. 54% מבני 55 ומעלה סבורים שמערכת הבריאות בישראל מספקת שירותים באופן שוויוני, 58% בקרב צעירים.

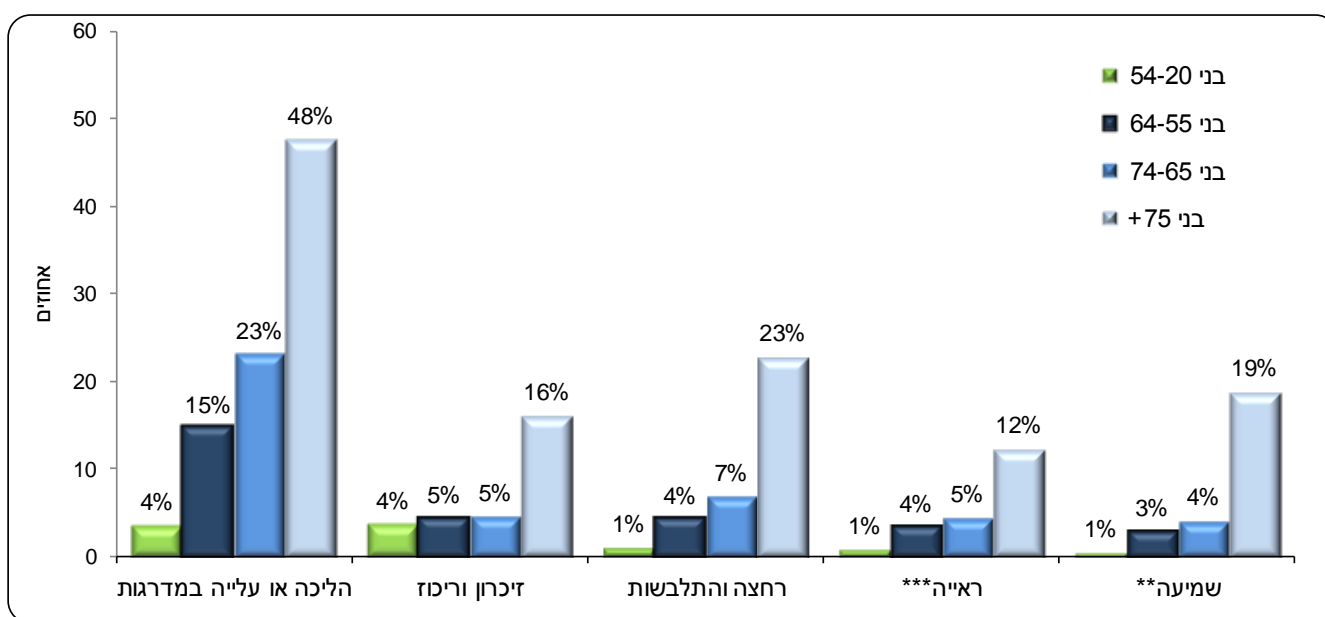
תוחלת החיים נמצאת במגמת עלייה מתמדת. בעשור האחרון, מ-2005 ועד 2015, עלתה תוחלת החיים בלידה בקרב גברים ובקרב נשים ב-1.9 שנים (מ-78.2 ל-80.1 שנים בקרב גברים ומ-82.2 ל-84.1 שנים בקרב נשים). עם זאת, בשנת 2015 חלה ירידה קטנה בתוחלת החיים של הגברים (ב-0.2 שנים פחות מהשנה הקודמת), ואילו בתוחלת החיים של הנשים לא חל שינוי.

שתי סיבות המוות המובילות בשנת 2014, בדומה לשנים האחרונות, היו שאתות ממאירות (סרטן) - כרבע (25.9%) מכלל הנפטרים ומחלות לב - 14.9% מכלל הנפטרים.

ב-2013 התגלו 16,525 מקרים חדשים של שאתות ממאירות (סרטן) בקרב נשים ו-13,546 מקרים חדשים בקרב גברים. 68% מהמקרים החדשים בנשים ו-81% מהמקרים החדשים בגברים היו בקרב בני 55 ומעלה. אחוזים אלה עולים עם הגיל בשני המינים.

ב-2015, 15% מבני 20 ומעלה (כ-792 אלף איש) דיווחו על מוגבלות תפקודית חמורה, 16% מהנשים ו-14% מהגברים. שכיחותה של מוגבלות תפקודית חמורה עולה עם הגיל: 7% מבני 20-44, 13% מבני 45-54, 20% מבני 55-64, 28% מבני 65-74 ו-58% מבני 75 ומעלה.

תרשים 7 - מוגבלות תפקודית חמורה, לפי תחום מוגבלות וגיל, 2015

* יש קושי רב או אינם יכולים כלל.
 ** הכוונה לקושי לשמוע גם כשמרכיבים מכשיר שמיעה.
 *** הכוונה לקושי לראות גם כשמרכיבים משקפי ראייה.

ב-2015, 215,888 בני 18 ומעלה היו מטופלים סיעודיים בביתם.¹⁰ רוב המטופלים (80%) היו בגיל 65 ומעלה, 84% מהנשים ו-72% מהגברים. כמחצית (51%) מהמטופלים הסיעודיים היו בגילי 80 ומעלה, 56% מהנשים ו-44% מהגברים.

¹⁰ מטופלים המקבלים גמלת סיעוד או קצבת שר"מ מהמוסד לביטוח הלאומי, וכי צה"ל המקבלים שירותי סיעוד דרך אגף שיקום נכים במשרד הביטחון.

תחבורה ותאונות דרכים

כרבע מהמורשים לנהוג בישראל הם בני 55 ומעלה, למחצית מהם יש הגבלות נהיגה. בני 55 ומעלה מורשעים יותר על 'חניה ועצירה במקומות לא מורשים' ופחות על 'שימוש בטלפון נייד ללא דיבורית'. הולכי רגל בני 55 ומעלה נפגעים יותר (כמעט פי שניים) בתאונות דרכים מאשר בקרב כלל האוכלוסייה. כ-41% מההרוגים בתאונות דרכים היו בני 55 ומעלה.

ב-2015 היו בישראל כ-978,600 מורשים לנהוג בני 55 ומעלה, 24.3% מכלל המורשים לנהוג (נמוך מחלקם היחסי באוכלוסיית בני 17 ומעלה - 29.2%). 10.9% מכלל המורשים לנהוג היו בני 65 ומעלה וכ-3% בני 75 ומעלה.

ל-50.2% מבני 55 ומעלה המורשים לנהוג היו הגבלות נהיגה. ההגבלה הנפוצה ביותר בקרב מורשים לנהוג בעלי מגבלות נהיגה בכל הגילים הייתה חובת הרכבת משקפיים או עדשות מגע בעת הנהיגה.

עבירת הנהיגה שבגינה התקבל מספר ההרשעות הגבוה ביותר היא אי-ציות לתמרור (21.9% בכלל האוכלוסייה ו-24.7% בקרב בני 55 ומעלה). בני 55 ומעלה הורשעו פחות מכלל האוכלוסייה בשימוש בטלפון נייד ללא דיבורית (8.5% לעומת 11.0%, בהתאמה). 10.7% מההרשעות של בני 65 ומעלה היו על חנייה ועצירה במקומות לא מורשים לעומת 7.0% בלבד מההרשעות בכלל האוכלוסייה.

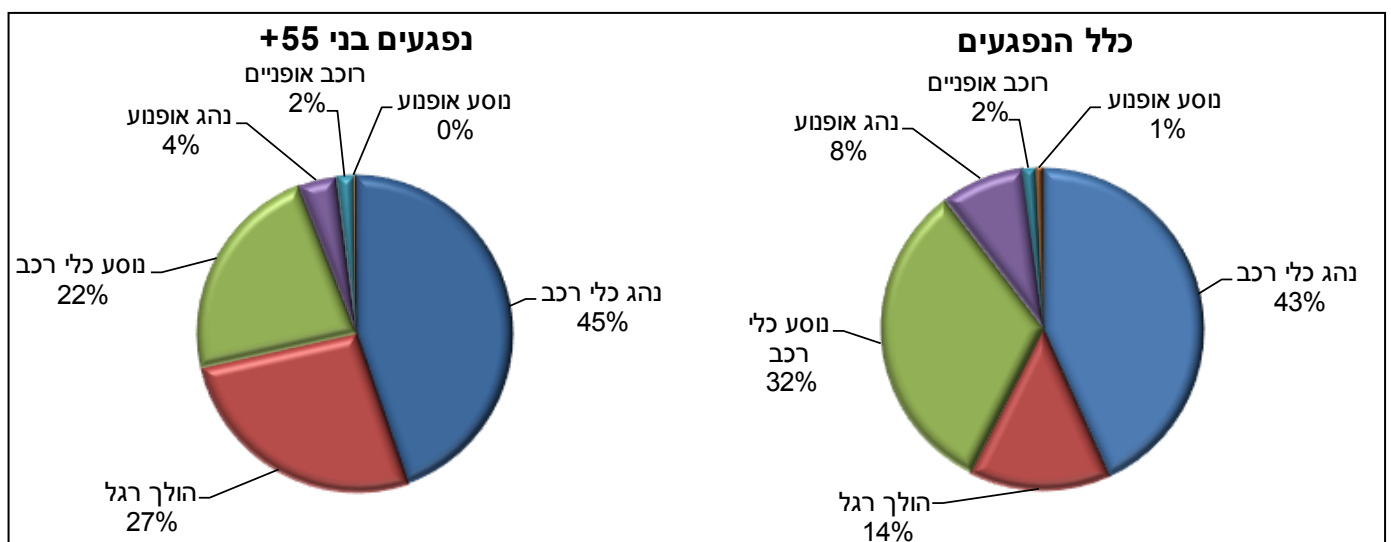
ב-2015 נפגעו 22,164 אנשים ב-12,122 תאונות דרכים מסוג ת"ד.¹¹ שיעור הנפגעים ל-100,000 תושבים בקרב בני 55 ומעלה היה 252, לעומת 264 בכלל האוכלוסייה.

שיעור ההרוגים בתאונות דרכים בכלל האוכלוסייה עלה מ-3.4 הרוגים למאה אלף תושבים ב-2014 ל-3.8 ב-2015. שיעור ההרוגים בקרב בני 55 ומעלה עלה אף יותר באותה שנה (מ-5.3 ל-6.9). כ-41% מההרוגים בתאונות דרכים היו בני 55 ומעלה, גבוה בהרבה משיעורם באוכלוסייה (כ-20%).

ב-2015 נפגעו 107 בני אדם ב-92 תאונות שהיו מעורבות בהן קלנועיות (31 תאונות מסוג ת"ד והשאר מסוג "כללי עם נפגעים").^{12,11} בתאונות אלו נהרגו שני בני אדם, 9 נפצעו קשה ו-96 נפצעו קל. 70.5% מהנהגים שנפגעו בתאונות דרכים שבהן היו מעורבות קלנועיות היו בני 65 ומעלה.

בקרב בני 55 ומעלה הולכי רגל נפגעים יותר בתאונות דרכים (26.8%) מאשר בקרב כלל האוכלוסייה (14.2%).

תרשים 8 - נפגעים בתאונות דרכים לפי סוג נפגע, 2015

¹¹ תאונות דרכים שמעורב בה לפחות כלי רכב אחד בנוסיעה, ושנפצע בה אדם אחד לפחות ושהוגדרה במשטרה כתאונה שנחקרת על ידיה (תיק "ת"ד").

¹² תאונות דרכים קלה שבה לפחות פצוע קל אחד ושהוגדרה במשטרה כתאונה שאינה נחקרת על ידיה (תיק "כללי עם נפגעים").

פשיעה ומשפט

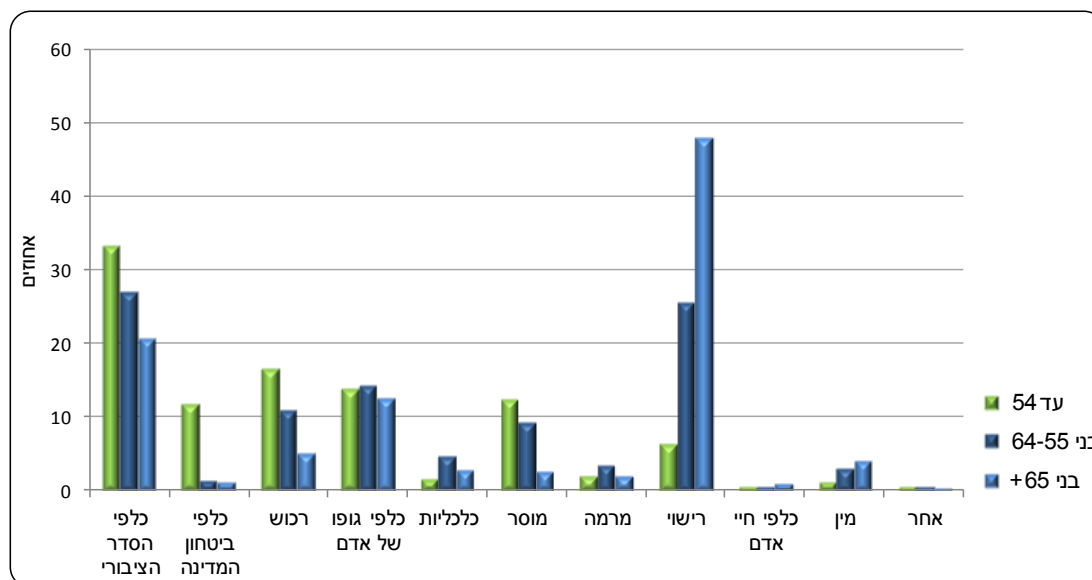
בשנים 2014-2000 נרשמה מגמת ירידה באחוז הנאשמים בני 55 ומעלה. העבירות השכיחות ביותר בקרב בני 55 ומעלה הם עבירות רישוי ועבירות כלפי הסדר הציבורי.

בשנים 2014-2000 נרשמה מגמת ירידה באחוז בני 55 ומעלה הנאשמים במשפטים פליליים מכלל הנאשמים (מ-4.0% ל-2.1%, בהתאמה). אחוז המורשעים מתוכם קרוב ל-90%. אחוז המועדים¹³ גבוה יותר בקרב בני 55-64 (40%-50%) מאשר בקרב בני 65 ומעלה (30%-40%).

קבוצת העבירות הגדולה ביותר בקרב בני 55 ומעלה היא עבירות רישוי.¹⁴ חלקם של בני 65 ומעלה מכלל המורשעים היה פחות מ-2%, אך חלקם מכלל המורשעים בעבירות רישוי היה 12.6%. חלקן של עבירות רישוי עולה עם הגיל: 6.3% מהמורשעים עד גיל 54, 25.5% מהמורשעים בני 55-64 ו-47.9% מהמורשעים בני 65 ומעלה.

גם מספר עבירות המין עולה עם הגיל: 1.2% באוכלוסייה עד גיל 54, 3.0% בקרב בני 55-64 ו-4.0% בקרב בני 65 ומעלה. כמעט שלא נמצאו עבירות כלפי ביטחון המדינה בגילים המבוגרים: 1.1% מבני 65 ומעלה ו-1.4% מבני 55-64, לעומת 11.8% בקרב הצעירים יותר.

תרשים 9 - מורשעים בדיון, לפי קבוצת עבירה וגיל, 2014

סביבה

מבוגרים מרוצים יותר מהתחבורה הציבורית מאשר צעירים. בקרב בני 55 ומעלה שיעורי המחזור גבוהים לעומת הצעירים יותר.

בשנת 2015 64% מבני 55 ומעלה היו מרוצים באופן כללי מאזור מגוריהם, 86% היו מרוצים מהדירה שבה גרו ו-84% היו מרוצים מהיחסים עם שכניהם, בדומה לשאר קבוצות הגיל באוכלוסייה.

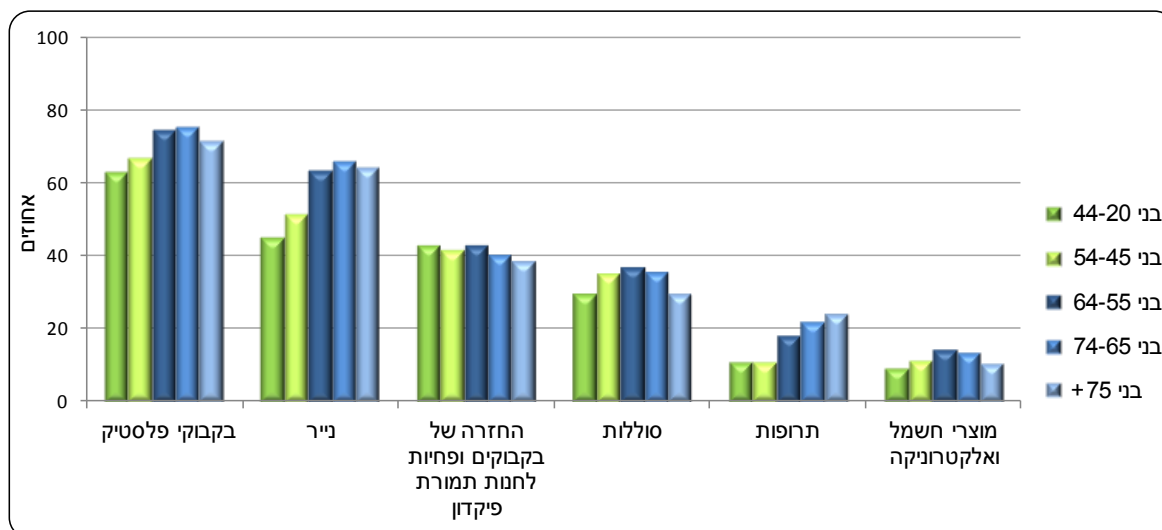
54% מבני 55 ומעלה היו מרוצים מהניקיון באזור מגוריהם, בדומה לצעירים יותר. 43% מבני 55 ומעלה היו מרוצים מהתחבורה הציבורית באזור מגוריהם. בקבוצה זו, רמת שביעות הרצון מהתחבורה הציבורית עולה עם הגיל.

¹³ אנשים שהיו להם שתי הרשעות או יותר עד סוף 2014.

¹⁴ עבירות רישוי כוללות שתי עבירות שכיחות: ביצוע עבודות בנייה ללא היתר וביצוע עבודות בנייה בסטייה מן ההיתר. בבחינת התפלגות העבירות של נאשמים שהורשעו בדיון לפי קבוצת עבירה וגיל, מתייחסים לעבירה החמורה ביותר שנדונה.

מבין הבעיות הסביבתיות העולמיות (טיפול בפסולת, זיהום אוויר, התחממות כדור הארץ, זיהום מקורות מים, צמצום במשאבים טבעיים וסכנת הכחדה של צמחים ובעלי חיים), 56% מבני 55 ומעלה סברו כי זיהום אוויר הוא הבעיה הסביבתית העולמית החמורה ביותר, 33% מהם סברו כי התחממות כדור הארץ היא הבעיה הסביבתית העולמית החמורה ביותר ו-32% סברו כי זיהום מקורות המים הוא הבעיה החמורה ביותר. שיעורים דומים נמצאו גם בקרב בני 54 ומטה. שביעות הרצון של בני 55 ומעלה משירותי האיסוף למחזור הייתה גבוהה מזו של שאר האוכלוסייה, וכך גם שיעורי המחזור, כמעט בכל סוג חומר. שיעור ההחזר של בקבוקים ופחיות לחנות תמורת פיקדון בקרב מבוגרים היה דומה לזה שבשאר האוכלוסייה.

תרשים 10 - הרגלי מחזור, לפי סוג חומר וקבוצת גיל, 2014

מצגות

1. [רווחה סובייקטיבית בקרב האוכלוסייה המבוגרת בישראל: נתונים מתוך הסקר החברתי 2015](#)
2. [דוח פני החברה – בני 55 ומעלה: ממצאים נבחרים](#)